

Zitting 1978–1979

14 222

Verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet van bepalingen inzake de inrichting en samenstelling van de Staten-Generaal

Nr. 8

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN ANTWOORD

In deze bijlage zijn opgenomen de teksten van de artikelen van de Grondwetten van de Duitse Bondsrepubliek, Denemarken, Frankrijk, Italië en Zweden, betreffende politieke partijen. Achtereenvolgens zijn vermeld de tekst *in de oorspronkelijke taal, de Engelse vertaling, zoals die is opgenomen in «Constitutions of the countries of the world» van Blaustein en Flanz en een Nederlandse vertaling.*

BONDSREPUBLIEK DUITSLAND

Artikel 21 van de Duitse Grondwet:

Artikel 21

(Verfassungsrechtliche Stellung der politische Parteien)

(I) Die Parteien wirken bei der politischen Willensbildung des Volkes mit. Ihre Gründung ist frei, Ihre innere Ordnung muss demokratischen Grundsätzen entsprechen. Sie müssen über die Herkunft ihrer Mittel öffentlich Rechenschaft geben.

(II) Parteien, die nach ihren Zielen oder nach dem Verhalten ihrer Anhänger darauf ausgehen, die freiheitliche demokratische Grundordnung zu beeinträchtigen oder zu beseitigen oder den Bestand der Bundesrepublik Deutschland zu gefährden, sind verfassungswidrig. Über die Frage der Verfassungswidrigkeit entscheidet das Bundesverfassungsgericht.

(III) Das Nähere regeln Bundesgesetze.

De Engelse vertaling:

Article 21 (Political parties)

(1) The political parties shall participate in the forming of the political will of the people. They may be freely established. Their internal organization must conform to democratic principles. They must publicly account for the sources of their funds.

(2) Parties which, by reason of their aims or the behaviour of their adherents, seek to impair or abolish the free democratic basic order to endanger the existence of the Federal Republic of Germany, shall be unconstituti-

onal. The Federal Constitutional Court shall decide on the question of unconstitutionality.

(3) Details shall be regulated by federal laws.

De Nederlandse vertaling:

Artikel 21

(Staatsrechtelijke positie van de politieke partijen)

(I) De partijen nemen deel aan de politieke wilsvorming van het volk. De oprichting van politieke partijen is vrij. De interne organisatie dient in overeenstemming te zijn met democratische grondbeginselen. De partijen moeten in het openbaar rekening en verantwoording afleggen over de herkomst van hun financiële middelen.

(II) Partijen die door middel van hun doelstellingen of de gedragingen van hun aanhangers beogen de vrije, democratische rechtsorde te verstoren of omver te werpen of het bestaan van de Bondsrepubliek Duitsland in gevaar te brengen, zijn ongrondwettig. Het «Bundesverfassungsgericht» beslist of een politieke partij ongrondwettig is.

(III) Nadere regels worden bij Bondswet gegeven.

DENEMARKEN

Artikel 78 van de Deense Grondwet:

§ 78. Borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at danne foreninger i ethvert lovligt øjemed.

Foreninger, der virker ved eller søger at å deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes taenkende, bliver at opløse ved dom.

Ingen forening kan opløses ved en regeringsforanstaltning. Dog kan en forening foreløbig forbydes, men der skal da straks anlægges sag imod den til dens opløsning.

Sager om opløsning af politiske foreninger skal uden saerlig tilladelse kunne indbringes for rigetsøverste domstol.

Opløsningens retsvirkninger fastsaettes naermere ved lov.

De Engelse vertaling:

78. (1) The citizens shall be entitled without previous permission to form associations for any lawfull purpose.

(2) Associations employing violence, or aiming at attaining their object by violence, by instigation to violence, or by similar punishable influence on people of other views, shall be dissolved by judgement.

(3) No association shall be dissolved by any government measure. However, an association may be temporarily prohibited, provided that proceedings be immediately taken against it for its dissolution.

(4) Cases relating to the dissolution of political associations may without special permission be brought before the highest court of justice of the Realm.

(5) The legal effects of the dissolution shall be determined by Statute.

De Nederlandse vertaling:

78. De burgers hebben het recht zonder voorafgaande toestemming verenigingen te vormen voor ieder wettig doel.

Verenigingen, die hun doel bereiken of trachten te bereiken door middel van geweld, aanstichting tot geweld of daarmee gelijk te stellen strafbare beïnvloeding van andersdenkenden, zullen bij rechterlijke uitspraak worden ontbonden.

Geen vereniging kan door een regeringsmaatregel ontbonden worden. Evenwel kan een vereniging voorlopig ontbonden worden, maar dan moet er onmiddellijk een rechtsvordering ingesteld worden tegen de vereniging voor haar ontbinding.

Zaken over ontbinding van politieke verenigingen kunnen zonder speciale toestemming voor het Hooggerechtshof van het Rijk worden voorgebracht. Het rechtsgevolg van de ontbinding wordt bij wet nader vastgesteld.

FRANKRIJK

Artikel 4 van de Franse Grondwet:

Art. 4 – Les partis et groupements politiques concourent à l'expression du suffrage. Ils se forment et exercent leur activité librement. Ils doivent respecter les principes de la souveraineté nationale et de la démocratie.

De Engelse vertaling:

Political parties and groups shall be instrumental in the expression of the suffrage. They shall be formed freely and shall carry on their activities freely. They must respect the principles of national sovereignty and democracy.

De Nederlandse vertaling:

Art. 4 – De politieke partijen en groeperingen dragen bij tot de verwezenlijking van het kiesrecht. De oprichting van deze partijen en groeperingen, alsook hun activiteiten, is vrij. Zij dienen de grondbeginselen van de nationale soevereiniteit en van de democratie te eerbiedigen.

ITALIË

Artikel 49 van de Italiaanse Grondwet:

Art. 49

Tutti i cittadini hanno diritto di associarsi liberamente in partiti per concorrere con metodo democratico a determinare la politica nazionale.

De Engelse vertaling:

All citizens have the right to freely form parties in order to contribute by democratic means to national policy.

De Nederlandse vertaling:

Alle burgers hebben het recht tot vrije partijvorming ten einde op democratische wijze bij te dragen tot de nationale politiek.

ZWEDEN

Artikel 7 van de Zweedse Grondwet:

7§ Mandaten fördelas mellan partier, Med parti avses varje sammanslutning eller grupp av väljare, som uppträder i val under särskild beteckning. Endast parti som har fått minst fyra procent av rösterna i hela riket är berättigat att delta i fördelningen av mandat. Parti som har fått färre röster deltagar dock i fördelningen av de fasta valkretsmandaten i valkrets, där partiet har fått minst tolv procent av rösterna.

De Engelse vertaling:

Art. 7 The seats shall be distributed among parties. Every association or group of voters which appears in the elections under a specified designation shall be considered a party.

Only a party which has received at least four per cent of the votes cast in the entire Realm shall be entitled to participate in the distribution of the seats. However, a party which has received fewer votes shall participate in the distribution of the permanent constituency seats in any constituency where the party has received at least twelve per cent of the votes cast.

De Nederlandse vertaling:

De zetels worden tussen partijen verdeeld. Onder een partij wordt verstaan iedere vereniging of groep kiezers die aan de verkiezingen onder een bepaalde aanduiding deelneemt.

Slechts een partij die minstens vier procent van de in het gehele Rijk uitgebrachte stemmen heeft gekregen, is gerechtigd aan de verdeling van de zetels deel te nemen. Een partij die minder stemmen heeft gekregen, neemt echter wel deel aan de verdeling van de vaste kieskringzetels in iedere kieskring waar de partij minstens twaalf procent van de uitgebrachte stemmen heeft gekregen.